

HART VAN DE STAD KRANT

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

INHOUD: Kerstoverweging blz. 1; Malenkamp in de
fout blz. 2; Bomen in de stad blz. 2;
Pieterskerklezing blz. 4; Vuilcontainers in de
binnenstad blz. 5; Het Klimaatverbod blz. 7;
Ingezonden blz. 9; Bestuurszaken blz.10.

Redactie en lay-
out:
J.J.M. Gerritsen
Illustr.: J.G.
en Bommenota

nummer 68
dec. '93
oplage 2.300

*Heilige Familie
kalksteen, 75 x 60 cm, Rijksmuseum het Catharijneconvent, Utrecht*

KERST 1993

Een kind is ons gegeven, een zoon is ons geboren...

Het zoontje van een collega is deze week, vijf maanden oud, opeens gestorven. Hoe moet je dan nog Kerst vieren, het feest van de geboorte van Jezus? Niet dat we die geboorte zo precies voor ogen hebben, Kerstmis wordt vaak verbreed tot het feest van het nieuwgeborene in het algemeen, maar maakt het dat niet al te ongevaarlijk en emotioneel? 'Niemand kan daar iets tegen hebben, want het is toch prachtig, nieuw leven' zul je zeggen.

Maar ik heb er wel iets tegen, zeker vandaag. De geboorte van Jezus, de gebeurtenis, daar kan ik mij in verheugen. Er was een mens, zozeer door God geïnspireerd, dat ik nu nog in hem mijn inspiratie zoek. Het maakt mij niet zoveel uit of hij werkelijk in de nacht van 24 december in Bethlehem is geboren en of dat in een kribbe was, maar ik ben blij dát hij geboren werd en ouder is geworden dan vijf maanden. Dat kan ik vieren.

Maar niet het nieuw geboren worden als begrip, want het doodgaan ligt er zo dicht bij. Met het begrip nieuwe geboorte kan ik geen kant uit, want een begrip vier je niet. Vieren doe je omdat iemand geboren wordt: Jezus, Jan, Menno, Paula, Bram, Alex, Niels, Frank... Het geboortefeest mag je zelfs nog vieren als iemand al eeuwen geleden is gestorven.

Maar als je nu niet christelijk bent, wat blijft je dan anders over om te vieren dan nieuw geboren worden, de terugkeer van het licht of vrede op aarde?

Alles! Want het gaat niet om algemene waarheden. Tastbare mensen zijn belangrijker dan abstracte begrippen. Vier maar liever de geboorte van iemand, een medemens, met naam en toenaam, dichtbij, van aangezicht tot aangezicht. Of van een onbekend jongetje dat maar vijf maanden werd, een kind om van te houden, ons gegeven, ons geboren... als vriend, later...

Ik wens u een feestelijk en blij Kerstfeest, in de volle gedachtenis aan al uw geliefden en vrienden.

Afra Wamsteker
8 december 1993

Walenkamp in de fout

Op 18 november j.l. werd in het Leidsch Dagblad verslag gedaan van de wijze, waarop het autoluw/autovrij maken van de Leidse binnenstad aan de orde kwam, in de "Commissie economie, verkeer en bestuurlijke vernieuwing" (wat een combinatie!). Wethouder Walenkamp bleek zijn ergernis erover te hebben uitgesproken, dat vertegenwoordigers van buurtcomité's misverstanden hierover eerder aanwakkeren, dan uit de wereld helpen. Hij werd daarin bijgevallen door de gemeenteraadsleden.

In het stukje staat letterlijk: problematischer en "veel irritanter" vindt Walenkamp het functioneren van de vertegenwoordigers van wijkcomité's in het algemeen en die van Pancras-West in het bijzonder. Zolang zijn kritiek zich beperkt tot stokerige vertegenwoordigers van ouderen en van Pancras-West, kan hij ook op onze bijval rekenen. Bij "algemeen" wordt bij de niet-ingewijde lezer echter een verkeerde suggestie gewekt.

Los van het feit dat wij geen "comité" zijn en (nog) niet zijn vertegenwoordigd in de Klankbordgroep voor genoemde verkeersplannen, doet dit beeld onrecht aan onze genuanceerde opstelling. Wij nemen niet bij voorbaat stelling vóór of tegen het autoluw maken van onze wijk, maar trachten de inwoners te informeren over de pro's en kontra's daarvan. Naar de gemeente toe hebben we de plannen tot nu toe positief-

kritisch bejegend. Dat heeft u in de wijkkrant kunnen volgen.

In onze reactie op de nota "Binnenstad Leiden, Bereikbare Kwaliteit", gaven we al aan belangstelling te hebben voor deelname aan de genoemde Klankbordgroep. We maken uit het krantestukje op dat Walenkamp voldoende redenen heeft om onze deelname ook op prijs te stellen!

HvG

BOMEN IN DE STAD

Eens, lang geleden, was het hele gebied dat nu binnen onze landsgrenzen ligt en ver daarbuiten overdekt met oerbossen. Die tijd ligt heel ver achter ons, hoewel de allerlaatste overblijfselen van dit oerbos in ons land pas in het begin van deze eeuw zijn gekapt. Gelukkig heeft dit land nog steeds een flink areaal aan cultuurbossen en grote aantallen bomen, maar daarvoor was de helpende hand van de mens nodig. Een landschap zonder bomen is in Nederland ondenkbaar en dat geldt zowel voor recreatieve agrarische gebieden als voor steden en dorpen. Vooral in die laatste, de bebouwde omgeving dus, ligt de zorg voor die bomen in handen van de locale overheid.

Het bomenbestand van Leiden

Die zorg brengt ook in een middelgrote stad als Leiden een aanzienlijk takenpakket met zich mee.

In het groenbeheerplan van Leiden zijn bijvoorbeeld volgens de laatste gegevens (december '92) in totaal 30.672 bomen opgenomen. Dit zijn vrijwel alle bomen, die op openbaar terrein staan, met uitzondering van de bomen in bossen. Met zo'n 113.000 inwoners betekent dit een gemiddelde van ca. 0,27 boom per inwoner. Geografisch gezien zijn er wel wat verschillen in het gemiddelde per inwoner; per wijk varieert dit van 0,25 tot 0,30 terwijl de binnenstad door de dichte bebouwing bij het gemiddelde achterblijft. Ten opzichte van de landelijke ervaringsnorm van 0,35 boom per inwoner is het aantal bomen in Leiden aan de magere kant. Gezien dit relatief geringe aantal is door de gemeentelijke dienst al vastgesteld dat het bomenbestand

FIRMA DE GEUS

Specieeltellen: Boerenkaas - Wijnen - Dieetartikelen

DOEZAstraat 8 - 2311 HB - LEIDEN

VERBODEN TOEGANG

RESTAURANT ART.461

KAISERSTRAAT 7 LEIDEN TEL. 071-143388

moet worden versterkt en waar mogelijk uitgebreid.

De Bomennota

De hiervoor genoemde getallen zijn ontleend aan de **BOMENNOTA LEIDEN**, die in september van dit jaar is verschenen en is opgesteld door de afdeling Beleid en Groenbeheer van de dienst Milieu en Beheer in samenwerking met Ingenieursbureau 'Oranjewoud' BV.

In 1990 heeft de gemeente Leiden het z.g.n. Groenstructuurplan vastgesteld, waarin de ruimtelijke hoofdopzet voor de gemeentelijke groenstructuur is aangegeven. Nu vormt het bomenbestand wel één van de belangrijkste componenten van alles wat groeit en bloeit binnen de stedelijke omgeving. Vandaar dat in het kader van het Groenstructuurplan tot nu toe de meeste aandacht daarop is gericht.

In de periode 1990-'92 heeft een inventarisatie plaats gevonden en de kwaliteit van het huidige bomenbestand is geanalyseerd. De resultaten zijn beschreven in de 'Profielschets van het bomenbestand' van augustus 1992.

De kortgeleden verschenen 'Bomennota' bevat de planvorming, waarin de gewenste ruimtelijke bomenstructuur is uitgewerkt op drie niveaus: op stadsniveau (d.i. de hoofdstructuur), op wijkniveau en in de woonstraten. Het bomenbestand van de binnenstad is daarbij opgenomen in de hoofdstructuur.

Waarom planvorming

Bomen kunnen in een stedelijk gebied meerdere functies vervullen. Weliswaar zijn de historische productiefuncties niet meer van toepassing, maar in het moderne stadsbeeld gaat het dan om de visueel-ruimtelijke en esthetische beleving, om de waarde voor recreatie en milieu-educatie en om de ecologische functies.

Het belang van bomen in de stad hangt nauw samen met de stedelijke structuur, die bestaat uit de hoofdonderdelen: gebouwde omgeving, wegenstructuur (incl. 'waterwegen') en het Groen.

Bomen zijn de belangrijkste beeldvormende elementen van het groen in de stad. Niet elke boom in de stad vervult deze functie in gelijke mate en dus heeft niet elke boom eenzelfde belang.

Het doel van de planvorming is dan ook om de groenstructuur van de stad te verbeteren in relatie tot de hoofdstructuur en met name de wegenstructuur daarin. Met behulp van de in de Bomennota beschreven planvorming gaat het erom het bomenbestand te versterken en wel zo veel mogelijk met behoud van de bomen die er nu al staan.

Bomen in de binnenstad

Bomen spelen een belangrijke rol in het beeld en karakter van de binnenstad. De gemeente wil deze bijdrage van de bomen aan het stadsbeeld beschermen en versterken. Daarbij staan centraal:

- de grachten (o.a. Oude Vest, Rapenburg),
- de pleinen (o.a. Garenmarkt, Pieterskerkplein, Stadhuisplein),
- doorgaande routes (o.a. Hooigracht, Langegracht, Levendaal).

Het doel hiervan is om de verschillende functies en aspecten van de stad beter tot z'n recht te laten komen.

Het grachtenpatroon en de watergangen zijn geheel beplant met bomen (linde). De historische wegen zijn juist niet voorzien van een structurele beplanting met bomen. Op pleinen en bij karakteristieke gebouwen staan solitaire bomen of groepen bomen.

Een hele reeks van boomsoorten kunnen we in de binnenstad aantreffen, en wel: linde, iep, beuk, kastanje, boomhazelaar, vleugelnoot, haagbeuk, plataan... (kent u ze allemaal?).

In de binnenstad is toepassing van bomen van uiteenlopende grootte en van exotische soorten een logisch gevolg van het stedelijke karakter van het gebied.

Monumentale en bijzondere bomen

De Bomennota behandelt na de planvorming ook het beheer en onderhoud van het bomenbe-

stand en voorts het bestuurlijk/juridische kader en de financiële aspecten.

In één van de bijlagen is bovendien een overzicht opgenomen van monumentale en van bijzondere bomen, voorzover die bekend zijn bij de gemeente. Dit betreft bijna uitsluitend bomen die op openbaar gebied staan. Vermoedelijk staan op particulier gebied nog heel wat meer monumentale en/of bijzondere bomen, waarvan bij de gemeente echter geen gegevens beschikbaar zijn. Daarom is in de planvorming opgenomen een Actieplan monumentale bomen in particuliere tuinen.

Als toelichting hierop vermeldt de nota: "Voorgesteld wordt om monumentale en waardevolle bomen te inventariseren en daarna de betrokken eigenaren te informeren over hun waardevolle bezit, bijvoorbeeld in de vorm van een 'boomcertificaat'. Op basis van dit certificaat kunnen de eigenaren bij de gemeente verzoeken om advies en assistentie bij de uitvoering van verzorging en onderhoud van de bomen".

Mocht dit Actieplan uw belangstelling hebben gewekt i.v.m. uw eigen 'bomenbestand' dan

kunt u contact opnemen met de afdeling Beleid en Groenbeheer (mevrouw van Beest of de heer Klijnstra) van de dienst Milieu en Beheer. Exemplaren van de 'Bomennota' zijn verkrijgbaar à f. 15,- bij de informatiebalie van het stadhuis en bij het stadsbouwhuis.

Coert v.d.Schaaf

Pieterskerklezing

Unieke uitvoering van motetten bij 1e Pieterskerklezing 1994.*

Op zondag 23 januari zal drs. E. Jas een lezing houden over de koorboeken van de Pieterskerk. Deze koorboeken, ook wel motetboeken genoemd, dateren uit de 16de eeuw. De muziek zelf is van een nog oudere datum, te weten het eind van de 15de eeuw. De motetboeken vormen een uniek bezit van het Leids Gemeentearchief. Zij trekken bezoekers uit de gehele wereld. De heer Jas is als onderzoeker in opleiding verbonden aan de vakgroep Muziekwetenschap van de Universiteit Utrecht en schrijft een proefschrift over de Leidse koorboeken. Spreker zal onder andere ingaan op het "zevengetijden college" dat opdracht tot vervaardiging van de koorboeken gaf, de kopiïst van de handschriften en het repertoire van de boeken.

In aansluiting op de lezing zal een voor Nederland unieke muzikale uitvoering plaatsvinden. Onder leiding van Theo Goedhart zal het Leids Vocaal Ensemble dan enige motetten uit de koorboeken ten gehore brengen. Het betreft motetten van Clemens Non Papa, Johannes Lupi, Nicolas Gombert en Philippe Verdelot. Het LVE stelt zich ten doel een hoog niveau van a capella musiceren te bereiken en heeft zich zowel op nationaal als internationaal niveau reeds diverse malen onderscheiden.

De voordracht van drs. Jas is de eerste in een nieuwe serie boeiende lezingen over de Pieterskerk, die inmiddels een zeer succesvolle traditie aan het worden zijn. Deze lezingen vinden plaats op iedere vierde zondagmiddag van de maanden januari, februari, maart en april in het koor van de Pieterskerk. De aanvangstijd is 14.00 uur en de toegangsprijs bedraagt f 5,-. Na afloop kan men deelnemen aan de gratis rondleiding door de Pieterskerk (ca. 15.00 uur). Voor 1994 ziet de rest van het programma er als volgt uit:

- 27 februari 1994: dhr. P.J.M. de Baar: "Klops, koster, grafmakers en ander personeel, beroepen uitgeoefend in de Pieterskerk in de 17de en 18de eeuw"
- 27 maart 1994: prof.dr. J. van den Berg: "De relatie tussen de Pieterskerk en de universiteit, met name in de 18de eeuw"
- 24 april 1994: dr. G.J.R. Maat: "Graven in de Pieterskerk. Een terugblik op de opgravingen van 1979-80".

* sponsor Stichting V.S.B. Fonds voor Den Haag en omstreken.

Cau d'Art
SCHOONHEIDSSALON

Jacqueline van Heteren
Lange Brug 30
2311 TM LEIDEN
071 - 122 395

académie
scientifique de beauté - Paris

VUILCONTAINERS IN DE BINNEN- STAD (2)

Na de presentatie van een prototype van een nieuwe vuilcontainer voor gebruik in de binnenstad, waarover in de Hart van de Stad Krant nr.66 werd bericht, was het een beetje stil geworden rondom de plannen voor gescheiden inzameling van huisvuil in onze wijken. Reden dus om eens contact op te nemen met de sector Stedelijk Beheer (de vroegere Reinigingsdienst) om naar de stand van zaken te informeren. Een allerprettigst gesprek met de heren Frank en Heymans volgde daarop.

In het sinds die presentatie verlopen halfjaar is er aan de voorbereiding van het nieuwe inzamelstelsel gewoon doorgewerkt. En dat betreft dan o.m. de uitvoering van de containers, de locatiekeuze en een berekening van de kosten, verbonden aan deze wijze van gescheiden inzameling.

De containers

Vorm en afmetingen van de containers zullen ten opzichte van het prototype niet veranderen. Op iedere locatie komen, als de plannen worden gerealiseerd, vier containers voor resp. GFT, glas, papier en overig afval (de z.g.n. restfractie) naast elkaar op een stelframe, dat ongeveer even lang is als een (middenklasse) auto en één parkeerplaats in beslag neemt. De hoogte is ook ongeveer gelijk aan die van een personenauto. Wel veranderd worden de deksels van de containers voor GFT en restfractie omdat het openen ervan in het prototype veel te zwaar gaat en de deksels na het openen te lang open blijven staan. In plaats daarvan komen deksels, die met één hand geopend kunnen worden.

Ook hoeft er niet met zware zakken afval gesjouwd te worden. De opzet is om de containers drie maal per week te legen en bovendien worden er voor het GFT kleine emmers met deksel beschikbaar gesteld, die met niet te veel inspanning op een hoogte van ruim een meter in de containers geleegd kunnen worden. Wel zal men meerdere keren per week z'n afval naar de con-

tainers moeten brengen.

De locatiekeuze

Door medewerkers van de sector Stedelijk Beheer (van de dienst Milieu en Beheer) is in de afgelopen maanden een plan opgesteld voor de plaatsing van de containers. Bij de voorbereiding daarvan is in vele gevallen contact opgenomen met de bewoners rond de gekozen plaatsen. Dat plan is nu dus wel in grote lijnen gereed maar moet nog definitief worden vastgesteld vóórdat er gegevens over naar buiten komen.

De berekening van de kosten van het gescheiden inzamelen met de verzamelcontainers is n.l. nogal tegengevallen. De kosten blijken aanzienlijk hoger te liggen dan voor de huidige inzamelmethode. De vraag of deze hogere kosten aanvaardbaar zijn is een politieke keuze en een beslissing daarover ligt bij de gemeenteraad. Wanneer die beslissing positief uitvalt kan aan de volgende fase van de voorbereidingen worden begonnen.

Over het voorgestelde locatiekeuzeplan vindt eerst overleg plaats met de sector Wijkbeheer van dezelfde dienst. Daarna wordt het (eventueel aangepaste) plan behandeld in een gemeentelijke overlegcommissie, waarin andere diensten zoals brandweer, politie, stadsontwikkeling en in dit geval ook parkeerbeheer hun visie geven en moet het plan worden goedgekeurd. Als het plan dan uiteindelijk is vastgesteld zal tenslotte overleg plaats vinden met de betrokken bewonersorganisaties.....

De uitvoeringsfase zal dus nog even op zich laten wachten. De containers moeten nog besteld, gemaakt en afgeleverd worden en de binnenstadbewoners moeten nog geïnformeerd worden.

De mensen van Stedelijk Beheer blijven optimistisch en denken dat de containers in het komende voorjaar geplaatst kunnen gaan worden. In ieder geval zullen als het zover is de bladeren al lang weer aan de bomen hangen.

C.v.d.S.

...Malle
Jan
BISTRO

NIEUWSTEEG 11 LEIDEN
TEL. 071 - 123888

KLAASSENS

Best Mono Near High

BREESTRAAT 114 AB LEIDEN

SCHOENWINKEL
"BRABANT"
NOORDEINDE 42
TEL.: 071-149813

WALDLÄUFER HELIOFORM
MEINDL MEPHISTO
BUFFLOX PICARDI
AVANG ARA
BOMMEL

EN VELE ANDERE
BEKENDE MERKEN

"J. ZIERIKZEE"
MAATSCHOENMAKERIJ

H. P. H. NUSTELING
BAKKERSTEEG 3
2311 RH LEIDEN
TEL. 071-131156

De rode kastanje in het van der Werf-park

In het v.d.Werf-park stond aan de kant van de Doezastraat tot één à twee jaar geleden een grote oude kastanjeboom; een rode kastanje bovendien.

Destijds werd dicht daarbij een theehuis gebouwd ter lfenis van vermoeide wandelaars en andere bezoekers. Enige tijd later moest dit theehuis, om redenen die hier verder niet terzake doen, over een korte afstand worden verplaatst. Helaas kon bij die werkzaamheden de bedreigde kastanjeboom niet gespaard blijven hoewel daar nog wel moeite voor werd gedaan. Meteen werd door de gemeente, i.c. de toenmalige directie Groen, toegezegd een nieuwe kastanjeboom te zullen plaatsen.

Verscheidene wijkbewoners hebben zich inmiddels afgevraagd waar die nieuwe kastanjeboom toch blijft. Navraag bij de huidige afdeling Groenbeheer leverde op die vraag een duidelijk antwoord. Op de bewuste plaats in het v.d.Werf-park past geen jong, dus klein, kastanjeboompje. Een boom van volwassen afmetingen is echter ook niet op elk gewenst moment beschikbaar.

In de omgeving van het belastingkantoor staat een aantal kastanjabomen die daar moeten verdwijnen bij de reconstructie van het stationsplein in het kader van het Leiden Centraal Project. Daarvan zal er één in de, hopenlijk nabije, toekomst kunnen worden overgeplaatst naar het v.d.Werf-park. Waarvan acte!

Of dit ook weer een rode kastanje zal zijn is nog niet duidelijk. De tijd zal 't leren.

Programma Pieterskerk

december 1993

wo	22	Kerstsamenzang SPL	20.00-22.30
vr	24	Kerstdienst NH-gemeente	22.00-00.30
za	25	Rondleiding	15.00

zo 26 Rondleiding 15.00

januari 1994

za	01	Rondleiding	15.00
zo	02	Rondleiding	15.00
do	06	Nieuwjaarsreceptie RIAGG	17.00-21.00
zo	09	Rondleiding	15.00
ma	10	Associatie	17.30-22.30
di	11	voor	17.30-22.30
wo	12	praktijkexamina	17.30-22.30
zo	16	Rondleiding	15.00
za	22	Rommelmarkt	10.00-17.00
zo	23	Pieterskerklezing Rondleiding Cantatedienst, Academie de l'Eglise Wallonne	14.00 15.00 19.00-20.30
za	29	Scratch Messiah	09.00-23.30
zo	30	Scratch Anthems	09.00-23.30

februari 1994

za	05	Computerdump (optie)	10.00-17.00
zo	06	Rondleiding	15.00
za	12	Rommelmarkt	10.00-17.00
zo	13	Rondleiding	15.00
zo	20	Rondleiding	15.00
za	26	Rommelmarkt	09.00-17.00
zo	27	Pieterskerklezing Rondleiding Cantatedienst, "Con Amore"	14.00 15.00 19.00-20.30

Vervolg op pag. 10

Op een boom

Er staat een boom in Nederland dicht bij het plaatsje Duiven, daar groeien rode neuzen aan en al die neuzen snuiven...

Zodra het echter winter wordt en het begint te vriezen, dan worden al die rode neuzen paars en al die neuzen niezen...

Kees Stip

**SPECIAALZAAK VOOR
THERAPEUTISCHE ELASTISCHE KOUSEN
BANDAGES, MEDISCHE HULPMIDDELEN**

Mevr. J.J. Dickhoff v.d. Linden

Ziekenfondsleverancier
Geopend maandag 13-17 uur, dinsdag t/m vrijdag van 9-17 uur
of na telefonische afspraak.
Doezastraat 27 2311 HA Leiden Tel. 071 - 132745

Ook interieur artikelen
en zijden bloemen

HOSMAN Bloemsierkunst

Breestraat 115, tel. 121192, t.o. het Stadhuis

- **Huizen • Flats**
Bemiddeling bij aan-/verkoop,
huur/verhuur.
- **Bedrijfs o/g**
d.m.v. moderne methodes en apparatuur
optimale kans om snel te slagen.
- **Beheer Huur Incasso**
Van verhuurde huizen,
al of niet gemeubileerd of gestoffeerd.
- **Taxaties Beëdigd Taxateur**
Bij aankoop hypotheek aanvragen,
successie aangiften enz.
- **Hypotheeken**
Een aan Uw persoonlijke omstandigheden
aangepaste hypotheek is erg belangrijk.
- **Verzekeringen**
Brandverzekeringen, W.A. verzekeringen,
Auto's, Pensioenen,
Levensverzekeringen enz.

ZA ZAALBERG
makelaardij

Korevaarstraat 35, 2311 JT Leiden
Tel. 071-149147 Fax 071-128257
Postbus 277, 2300 AG Leiden

LEIDEN EN HET KLIMAATVERBOND

"niemand maakt een grotere fout dan hij die niets doet omdat hij denkt maar weinig te kunnen bijdragen"

In 1992 is Leiden toegetreden tot het Klimaatverbond. De leden van dit verbond willen gezamenlijk actie ondernemen tegen de klimaatverandering door het broeikas-effect. Wat er met het klimaat gebeurt als gevolg van het broeikas-effect is bekend. Een belangrijk effect is dat door de opwarming van de aarde de zeewater-spiegel zal stijgen.

Wat veroorzaakt het broeikas-effect ?

Met de term 'broeikas-effect' wordt bedoeld op de langzame opwarming van het aardoppervlak. Een groot deel van de opwarming kan worden toegeschreven aan het toegenomen kooldioxydegehalte in de lucht. Maar ook de emissie van andere gassen zoals zwaveldioxyde, stikstofdioxyde en CFK draagt bij aan het broeikas-effect. Naarmate de concentraties van al deze gassen in de lucht groter zijn wordt er meer zonne-energie door de dampkring geabsorbeerd en minder terugkaatst.

Kooldioxyde (CO₂), een gas dat van nature in grote hoeveelheden in de dampkring voorkomt, is een onmisbare stof voor planten op het land en in de zee. Al jaren lang echter, gaat er meer CO₂ de lucht in dan de planten en de oceanen kunnen opnemen. Vooral sinds de industriële revolutie neemt het CO₂-gehalte duidelijk toe. De verbranding van fossiele brandstoffen, zoals gas, kolen en olie zijn verantwoordelijk voor deze stijging. Ook het verteren en verbranden van hout en afvalstoffen levert CO₂ op.

Maar de bedreiging zit niet alleen in de nog altijd toenemende 'productie' van kooldioxyde. Planten nemen kooldioxyde op en zetten het om in zuurstof. Eeuwen lang bestond er in de natuur een evenwicht tussen afgeven en opnemen van kooldioxyde. Door het ongebreideld kappen van uitgestrekte oppervlakten aan regenwouden, onder andere in het Amazonegebied, wordt het opnamevermogen van de natuur om kooldioxyde om te zetten in zuurstof ernstig bedreigd. Het evenwicht in de natuur wordt zo van twee kanten bedreigd. Van twee kanten is ook een verbond ontstaan om hieraan een halt toe te roepen.

Ontstaan van het Klimaatverbond

Nadat er aan het eind van de jaren tachtig op internationale conferenties contacten waren gelegd door deelnemers vanuit industrielanden met Indianen uit het Amazonegebied is in 1990 in Berlijn in overleg met vertegenwoordigers uit de Amazone-regenwouden besloten om juist op lokaal gebied actie te gaan ondernemen. Berlijn en Frankfurt waren de eerste steden, die zich tot doel stelden: energiebesparing, terugdringen van CO₂-uitstoot, geen gebruik van tropisch hardhout en bewustmaking van bestuur en burgerij.

Dit idee om verantwoordelijkheid te nemen en klimaatbeleid verder te initiëren sloeg aan. Tientallen plaatselijke bestuurders meldden zich als deelnemer. Tijdens een bijeenkomst in 1991 in Graz, Oostenrijk, werd de internationale vereniging opgericht: 'Klima-Bündnis', in het spaans 'Alianza del Clima', verbond van steden met regenwoudvolken ter bescherming van de aard-atmosfeer. Het bureau werd gevestigd in Frankfurt am Main.

Ook Nederlandse gemeenten zagen het belang daarvan in en meldden zich als lid. Omdat de lijnen naar Frankfurt als te omslachtig werden ervaren is in 1992 in Den Haag besloten een Nederlands platform op te richten: vereniging 'Klimaatverbond Nederland', dochter van Klima-Bündnis.

Het Smalle Pandje Met De Brede Sortering
Sanders Wijnhuis - Doezastraat 12
>> au fin bec <<

4klokhuis
breestraat 116 leiden tel 121005
off. dealer arabia alessi stelton

FABERS
Kloksteeg 13 2311 SK Leiden Tel.: 071-124012

Lid A.N.V.O.
look *look*
Hans van Schie Breestraat 140 2311 CX Leiden Tel. 071-122213

Meer dan vierhonderd gemeenten/provincies in een zevental westeuropese landen hebben zich inmiddels als lid aangemeld, waarbij ca. honderd in ons eigen land.

Wat doet het Klimaatverbond Nederland ?

De vereniging tracht een gezond milieu te bevorderen door de oorzaken van het broeikas-effect en de verzuring te verminderen, o.m. door reductie van de CO₂-uitstoot (gericht op halvering in het jaar 2010) en die van andere schadelijke gassen (CFK, NO_x, SO₂). Voorts door hulpverlening aan inlandse volken door ondersteuning van projecten en verdediging van de belangen van inheemse volken langs de Amazone bij het instandhouden van de tropische regenwouden, hun bestaansbronnen, hun aanspraken op eigen grondgebieden en op blijvende exploitatie daarvan. En bovendien door het vermijden van het gebruik van niet duurzaam geproduceerd tropisch hardhout.

De vereniging werkt samen met de COICA (Coordinadora de las Organizaciones Indigenas de la Cuenca Amazonica) waarvan het hoofdkantoor is gevestigd in Lima, Peru. Hierbij is meer dan een miljoen mensen aangesloten, inheemse bevolking uit de regenwoudengebieden, wonend in meer dan vierhonderd dorpen, in de landen direct gelegen bij de Amazonerivier: Bolivia, Brazilië, Columbia, Ecuador, Guyana, Peru, Suriname, Venezuela. De COICA vertegenwoordigt deze mensen uit Amazonië regionaal en op diverse internationale terreinen.

Wat doet Leiden ?

Leiden streeft ernaar een reductie van de CO₂-uitstoot met 50 % te realiseren voor het jaar 2010. Deze ambitieuze doelstelling probeert de gemeente zoveel mogelijk te benaderen door

maatregelen op het gebied van het energiegebruik, het terugdringen van het autoverkeer en de preventie en milieuvriendelijke verwerking van afval. Daarnaast heeft de gemeenteraad inmiddels besloten dat tenminste tot het jaar 2000 geen tropisch hardhout zal worden gebruikt voor bouw en werkzaamheden in opdracht van de gemeente zelf.

De doelstelling is inderdaad wel veel gevraagd, want CO₂ halveren = energiegebruik halveren.

Toch zijn er wel mogelijkheden, zoals:

- van alle gloeilampen in huis maar de helft gebruiken, of nog beter: vervangen door energiezuinige lampen!
- half zo lang onder de douche staan of: (met subsidie) een zonneboiler nemen!
- de helft minder stoken, wat makkelijk kan door energiezuinige ketels, betere isolatie, alleen stoken waar mensen aanwezig zijn en...de thermostaat een paar graden lager zetten!
- de helft minder autorijden, dus in de stad de fiets nemen, meer het openbaar vervoer gebruiken, carpoolen etc.

Het is misschien even wennen, maar u zult er vast nog meer over horen !

C.v.d.S.

INGEZONDEN

Deze keer opnieuw twee ingekomen stukken van lezers van de wijkkrant.

Een binnenstadsbewoner schreef een brief aan B en W als reactie op het Ontwerp-Structuurplan Leiden "Boomgaard van kennis". Hij stuurde ons zijn reactie toe. We ontleen hieraan enkele passages:

Het zeer luxueuze boekwerk doorbladerend las ondergetekende op p.46: "De Horeca draagt veel bij aan de levendigheid van de binnenstad, ook buiten winkeltijden.." Met dit soort uitspraken in het structuurplan kan de huidige en nieuwe binenstadsbewoner zijn lol op. Versterking van de levendigheid betekent in Leiden vrijwel altijd: onverdraagzame herrie, verhoging van bieromzet, lallende cafébezoekers in de nachtelijke uren en 's morgens een portiek met urine. Gevolg: de bewoners ontvluchten de stad of schaffen zich -zoals mij bekend- geluiddempende oorapparatuur aan.

Door vorige colleges zijn met name in de jaren '70 alle mogelijkheden om zeep geholpen om Leiden binnen de singels autoluw te maken. En wat stelt dit College nu voor als oplossing om tot een autovrije/autoluwe binnenstad te komen? Niets. Helemaal niets. Een van de schaarse mogelijkheden die er nog zijn: aansluiting van het Stationsplein op de Rooseveltstraat via de Transvaalbuurt en het Van Gend en Loosterrein, wordt "als te ambitieus" ter zijde gelegd (p.52). En verderop lees ik: "Nader zal moeten worden bezien of aan de Oostkant van de binnenstad een extra noord-zuidverbinding noodzakelijk zal zijn." (p.89)

De te verwachten problemen worden gewoon niet onderkend en het zoeken naar oplossingen wordt verschoven naar een verre toekomst.

George W.M. Gussenhoven

HART VAN DE STAD KRANT

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

DRUKKERIJ • ZETTERIJ • REPROSERVICE

van der Linden
LEIDEN

OFFSET • LICHTDRUK • FOTOCOPIE •

Vliet 4^a-6 2311 RE Leiden Tel. 071-120815 Fax 071-133006

De andere reactie is afkomstig van een bewoonster van het Rapenburg en gaat over de lelijke verlichting op het Steenschuur. Aangezien het bestuur al eerder had geschreven over de verlichting op de Vliet, werden in een 2e brief van het bestuur deze zaken gecombineerd. We citeren uit haar brief van 15.8. 1993 aan het bestuur:

"Gaarne zou ik willen wijzen op de ca. 10 afgrijpselijke lantaarns die nu al jaar en dag staan op de Steenschuur. Afgelopen zomer is er vrij druk gebruik gemaakt van de z.g. Monumentenroute en het ziet er best leuk uit. Alleen die rotte kies daar op de Steenschuur terwijl het er toch allemaal goed verzorgd is.....

Zou het nu zo duur zijn om die 10 lantaarns te vervangen door de mooie oude modellen van Rapenburg etc.? Ze zijn -bij navraag- nog in voorraad. Het is alleen te duur om ze neer te zetten.....

J.E. Neervoort"

Leids schilder- en tekengenootschap

"ARS AEMULA NATURAE"

Dag- en avondkursussen

- akwalleren
- modeltekenen
- etsen
- boetseren
- tekenen
- schilderen

Pieterskerkgracht 9, Leiden
Inlichtingen: Tel.: 071-14 07 84

Mevr. Neervoort had over deze zaak ook naar de afd. Straatverlichting geschreven, maar dacht daar wel niets op te horen.
In een vervolgbrief, gedateerd 13 november 1993 schrijft ze aan het bestuur:

"Naar aanleiding van de correspondentie inzake de verlichting op de Steenschuur en Vliet heb ik tijdens een bijeenkomst op het Stadhuis de heer van Rij gesproken en gebeld met de heer Verplancke van de afd. Openbare Werken. Beide heren verzekerden mij dat ze er allang over in beraad zijn en dat nu echt medio 1994 de gevraagde werken in uitvoering gebracht zullen worden.....

Ik wilde u dit, misschien overbodig, toch even mededelen. Men moet de heer Verplancke blijven bombarderen met telefoontjes. Op schriftelijke verzoeken geeft hij wegens overbelasting geen antwoord..., maar telefonisch was hij best bereid inlichtingen te geven."

Bestuurszaken

Er bestaan 2 bestuursvacatures. Enkele kandidaten hebben zich reeds gemeld. Wilt u ook actief worden in de wijk? Meld u dan bij een van de bestuursleden.

Vervolg pag. 6

Programma Pieterskerk

maart

zo 06	Artistieke Handen	10.30-17.30
za 12	Computerdump (optie)	10.00-17.00
zo 13	Rondleiding	15.00
za 19	Rommelmarkt	10.00-17.00
zo 20	Rondleiding	15.00
za 26	Gala (optie)	19.00-01.00
zo 27	Pieterskerklezing	14.00
	Rondleiding	15.00
	Cantatedienst, Leiderdorps Kamerkoor	19.00-20.30
do 31	Mattheuspassion, Bachkoor Holland	19.00-23.00

Rond de feestdagen is bovendien de levensgrote Kerststal, vervaardigd door de vrijwilligers van de Pieterskerk, weer te zien.

HOUDT U REKENING MET DE VEILIGHEID VAN ANDEREN?

door:

- * niet op de stoep te parkeren?
- * bij laden en lossen de doorgang vrij te houden?
- * niet te parkeren op een invalideparkeerplaats?

MAAK VAN EEN VOETPAD GEEN STORMBAAN!

Het Bestuur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west is als volgt samengesteld:

Mw. A.W. Wamsteker-Meijer	voorzitter	Nieuwsteeg 23	tel. 124341
J.J.M. Gerritsen	secretaris	Rapenburg 20	tel. 120072
C.F. van der Schaaf	penningmeester	Pieterskerkchoorsteeg 23	tel. 122459
J. Creighton	lid	Papengracht 20a	tel. 122269
H. van Gelderen	wnd.voorzitter	Vliet 7	tel. 141146
E. Brons	lid	Nieuwsteeg 10b	tel. 140323

Erevoorzitter: R.J. van Crujssen

Bij deze geeft (naam):..... telefoon:.....
adres:..... postcode:..... met ingang van: .....
zich op als lid/donateur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west, en verklaart de contributie/donatie (*) ad fl. .... te hebben

overgemaakt op de giro/bankrekening van de vereniging.

Leiden,.....
(datum) (handtekening)

postgironummer: 3664416 bankrekeningnummer: 33 55 58 402 (Rabo)

(*) contributie f 10,-- per jaar per gezin; f 7,50 per jaar voor alleenstaanden.
opgaven afgeven bij bestuursleden of naar postbus 11016, 2301 EA Leiden zenden.